

Gentse groenassen worden groen klimaatassen

Ruimtelijke Structuurvisie 2030
onder de loep in een
'groenblauwe' summerschool

Marsh for the future
(Dorottya Bekesi, Hanne Croes, Sitske De Groot, Akansha Gupta)

In haar nieuwe 'Ruimtelijke Structuurvisie 2030' opteert de Stad Gent voor acht groenklimaatassen. De groenassen uit de Ruimtelijke Ontwikkelingsstructuur van 1993 waren oorspronkelijk enkel dragers van de natuurlijke en recreatieve structuur, maar krijgen nu ook een rol in de uitbouw van een klimaatrobuuste stad.

HENRI LEBBE EN ELISE VAN DER HAEGEN [STUDENTEN MASTER STEDENBOUW EN RUIMTELIJKE PLANNING KU LEUVEN-FACULTEIT ARCHITECTUUR]
HANS LEINFELDER [DOCENT KU LEUVEN-FACULTEIT ARCHITECTUUR]
EVA TROCH [BELEIDSMEDEWERKSTER STAD GENT-GROENDIENST]
SYLVIE VAN DAMME [DOCENTE HOGENT-KASK]

De acht recreatieve en groene assen vormen een verbinding voor traag verkeer tussen de Gentse binnenstad en de groenpolen in de stadsrand. Maar dat is niet hun enige functie. Net zoals andere Vlaamse steden, zal ook Gent steeds meer te maken krijgen met het stedelijk hitte-eilandeffect (zie ook 'Eiland op het droge' van K. Van den Berghe en L. Boelens in *Ruimte* 22). Om hierop in te spelen, stelt het stadsbestuur een aantal strategieën voor, zoals het slim densifiëren en ventileren van de stad, het stimuleren van duurzame mobiliteit en het realiseren van groen- en waterinrichting.

Deze strategieën werden toegepast en vertaald in ontwerpvisies tijdens een tiendaagse summerschool¹. Zestien Vlaamse en buitenlandse studenten lieten hun kennis en creativiteit los op drie van de acht groenklimaatassen. Hierbij focusten ze vooral op het uitbouwen van groenblauwe netwerken, de afkoeling van de stad en het ontharden van de bodem. De ontwerpen moesten 50 jaar vooruitblikken, met als doel handvaten aan te reiken die de Stad ook kan hanteren bij onderhandelingen met ontwikkelaars over concrete projecten langs de groenklimaatassen. De summerschool werd een dynamische wisselwerking tussen de deelnemers, directeurs en beleidsmakers van de Stad Gent², docenten van KU Leuven en HoGent-KASK en drie internationale experts, die hun kennis deelden via lezingen en begeleiding.

Groene wiggen en blauwe aders

In de ontwerpvoorstellen wordt vooral gefocust op ontharding en het aanplanten van extra bomen. Water lijkt minder aandacht te krijgen. Groenblauwe netwerken uitbouwen in een dens stadscentrum blijkt helemaal niet zo evident: om een echt effect op stedelijk niveau te sorteren, moeten de groenklimaatassen uitgebouwd worden tot omvangrijke, brede groene wiggen.

Henrik Vejre van de Universiteit van Kopenhagen verklaarde het succes van het befaamde Vingerplan voor Kopenhagen door het hoofdpriincipe 'Designate green space before development': grotere groene ruimten moeten onmiddellijk, vanuit het ontwerp, samen met of voorafgaand aan de stedelijke uitbreiding worden gerealiseerd. Meer ruimte bieden aan natuurontwikkeling betekent met andere woorden niet dat de stad niet meer kan uitbreiden. Het Vingerplan dwingt de stedelijke uitbreiding langs verkeersassen, ruimtelijk ingeperkt door nieuwe bossen of groene ruimten. Zo ontstaan er actieve woon-werk-vingers met groene wiggen ertussenin. De wiggen worden ingevuld met functies die mensen koesteren, zoals bossen, sportvelden, volkstuintjes en landbouw.

Gent heeft momenteel al groene recreatieve plekken, maar die zijn nog niet optimaal geïntegreerd met de groenklimaatassen. Dit gebeurt wel in het ontwerpvoorstel 'Marsh for the future' voor de zone rond het recreatiegebied van de Blaarmeersen met de Watersportbaan en het reservaat Bourgoyen-Ossemeersen.

De acht groenklimaatassen en groene ringen

Groenklimaatassen in 'Ruimte voor Gent'

¹ 27 augustus - 4 september 2018

² Curatoren van de summerschool waren Mieke Schauvliege, Peter Vanden Abeele, Philippe Van Wesenbeeck en Jorn Verbeeck.